

Öğrenmeye ilişkin temel bakış açıları

DAVRANIŞÇILIK

Burada öğrenmeye dair ilk açıklamalar çerçevelenmiştir ve her ne kadar Aristo'ya ve bitişiklik ilkesine (iki ya da daha fazla duyum yeterince sık bir araya geldiğinde ilişkilendirilecektir) geri dönebilsek de, klasik koşullanmayı davranışçı perspektifin merkezi eksenini olarak sağlamlaştıran Ivan Pavlov'un (1920) araştırmasıdır.

• **Klasik şartlanma:** bu süreç sayesinde hayvanlar (insanlar da dahil olmak üzere), hiçbir etkisi olmayan ya da farklı bir etkisi olan uyaranlara istemsiz olarak tepki vermek üzere eğitilebilir. Sonuç, uyarının tepkiyi otomatik olarak tetiklemesidir. Bu tür bir öğrenmenin istemsiz olduğunu söylemek yanlış olmaz, ancak insan öğrenmesinin tamamının istemsiz olmadığı açıktır. Kasıtlı olarak da öğreniriz. Kasıtlı olarak ürettiğimiz davranış öğelerini edimsel olarak adlandırırız ve ilgili öğrenme süreci edimsel koşullanma olarak bilinir. Bu kavramı ilk olarak B.F. Skinner (1953) geliştirmiştir.

• **Edimsel koşullanma:** Bir tepkinin, çevrenin onun üzerindeki etkilerine göre değiştirilmesine neden olan süreçtir. Birey çevresiyle birlikte hareket ederek onu değiştirirken, aynı zamanda çevre de bireyin davranışını değiştirir.

1. Bir çalışmanın sonucu faydalıysa, o davranış güçlenecek ve tekrarlanma olasılığı olacaktır.
 2. Eğer sonuç zararlıysa, davranış ortadan kalkacaktır.
- Sonuç olarak, denekler çevreden sonuçları elde etmeyi veya ortadan kaldırmayı öğrenirler.

MAP - Motivate. Act. Promote - n. 2020-1-ES01-KA204-081780

Öğrenmeye ilişkin temel bakış açıları

BİLİŞSELÇİLİK

Bu yaklaşım muhtemelen en eskisidir, ancak davranışçılık 19. Yüzyılın sonundan itibaren birkaç on yıl öncesine kadar onu tamamen gölgede bırakmıştır. Öğrenme üzerine bilişsel bakış açısı, zihinsel süreçlerin (algı, dikkat, hafıza...) var olduğunu ve incelenebileceğini varsaydığı için kökeninde felsefi bir yönelim olarak tanımlanabilir.

Belki de bilişsel ve davranışsal perspektifler arasında bir karşılaştırma yaparsak bunu daha iyi anlayabiliriz. Temel fark, neyin öğrenildiğine ilişkin varsayımlarda yatmaktadır:

- Bilişsel yaklaşıma göre, bilgi ve stratejiler öğrenilir ve bunlardaki değişiklikler davranış değişikliklerini mümkün kılar.
- Davranışsal perspektifte öğrenilen şey, yeni davranış öğelerinin kendisidir.

Daha açık hale getirmeye çalışırsak: bilişselcilik öğrenmeyi, çağrışımların beynin boş alanlarına basitçe kaydedilmesi olarak değil, halihazırda sahip olduğumuz anlayışın genişletilmesi ve dönüştürülmesi olarak görür.

Dolayısıyla, bilişselcilik çerçevesinde, halihazırda bildiklerimizin ne öğreneceğimizi belirlediği anlaşılmaktadır.

MAP - Motivate. Act. Promote - n. 2020-1-ES01-KA204-081780

Öğrenmeye ilişkin temel bakış açıları

YAPISALCILIK

Bu yaklaşım, dikkati öğrenmenin iki temel yönüne yönlendirir: sosyal faktör ve kültürel faktör. Kökleri bilişsel perspektife dayanmasına rağmen, yapısalcı teoriler daha da gelişerek yeni öğretim stratejileri ve yöntemleri ortaya çıkarmıştır. Yapısalcılık iki açığa ayrılabilir:

- Psikolojik yapısalcılık: odak noktası bireylerin kendi bilgi ve inançlarına dayalı olarak dünyayı nasıl anlamlandırıdıkları üzerinedir.
- Sosyal yapısalcılık: sosyal etkileşim, kültürel araçlar ve aktivitenin bireysel öğrenmeyi şekillendirdiğini düşünür. Öğrenenler birlikte çalışarak elde edilen sonuçlara uyum sağlar.

Yapılandırmacı perspektifle uyumlu bazı öğretim yöntemleri şunlardır:

- Sorgulamaya dayalı öğrenme
- Probleme dayalı öğrenme
- İşbirlikçi öğrenme
- Bilişsel öğrenme
- Hizmet-öğrenme

MAP - Motivate. Act. Promote - n. 2020-1-ES01-KA204-081780

"MAP projesi Avrupa Birliği Erasmus+ programı tarafından finanse edilmektedir. Bu belgenin içeriği tamamen proje konsorsiyumunun sorumluluğundadır ve ne Avrupa Komisyonu ne de İspanya Eğitimin Uluslararasılaştırılması Servisi (SEPIE) burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu değildir."

Öğrenmeye ilişkin temel bakış açıları

SOSYAL BİLİŞSEL BAKIŞ AÇISI

Sosyal bilişsel teorinin kökenleri Albert Bandura'nın 1950 yılında başlattığı çalışmaya dayanmaktadır.

Bu güncel bakış açısı:

- diğer insanların model ve öğretmen olarak rolüne vurgu yapar (sosyal kısım)
- aynı zamanda düşünme, inançlar, beklentiler, öngörü, öz düzenleme, karşılaştırmalar ve yargıları da içerir (bilişsel kısım)

Gözlemsel öğrenme, sosyal bilişsel teorinin temel bir unsurudur.

Bir kişinin modellenmiş davranışları ve becerileri öğrenmesini ne belirler?

1. Gözlemcinin gelişim düzeyi (kişi ne kadar yaşlıysa, dikkatini odaklama ve hafıza stratejilerini kullanma becerisi o kadar yüksektir).
2. Modelin statüsü (çocuklar yetkin, güçlü, prestijli ve hevesli görünen kişileri taklit etme eğilimindedir).
3. Model benzerliği (bize benzediğini düşündüğümüz kişileri daha kolay taklit ederiz).

MAP - Motivate. Act. Promote - n. 2020-1-ES01-KA204-081780

"MAP projesi Avrupa Birliği Erasmus+ programı tarafından finanse edilmektedir. Bu belgenin içeriği tamamen proje konsorsiyumunun sorumluluğundadır ve ne Avrupa Komisyonu ne de İspanya Eğitimin Uluslararasılaştırılması Servisi (SEPIE) burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu değildir."

Öğrenmeye ilişkin temel bakış açıları

SOSYAL BİLİŞSEL BAKIŞ AÇISI

Gözlemsel öğrenme nasıl gerçekleşir?

Dört unsur içerir:

- **DİKKAT:** Bir beceriyi öğretirken, öğrencilerin dikkatlerini durumun belirli özelliklerine yönelterek öğretmenle aynı perspektiften bakmaları gerekir.
- **AKILDA TUTMA:** Bu, modelin eylemlerinin zihinsel düzeyde temsil edilmesini içerir. Akılda tutma, zihinsel prova (yaptığını hayal etme) ve gerçek uygulama ile geliştirilir.
- **ENERASYON:** bir davranışın nasıl yapıldığını bildiğimizde ve unsurlarını hatırladığımızda, yine de doğru bir şekilde gerçekleştiremeyebiliriz: uygulama, geri bildirim ve eğitim davranışı daha doğru hale getirir.
- **MOTİVASYON VE GÜÇLENDİRME:** yeni bir davranış edinebiliriz, ancak bu Bir teşvik olmadığı sürece bunu gerçekleştirmememiz muhtemeldir.

Gözlemsel öğrenmeyi teşvik eden 3 pekiştirme biçimi:

1. Doğrudan pekiştirme: Gözlemci davranışı yeniden üretir ve pekiştireç alır (bir jimnastikçi bir egzersizi başarıyla gerçekleştirir ve antrenör "Mükemmel!").
2. Dolaylı pekiştirme: Gözlemci, başkalarının belirli bir davranış için pekiştirildiğini görür ve daha sonra aynı davranışı daha sık yapar (bir öğrenciyi temiz ve düzenli bir sunum için tebrik edersek, muhtemelen sunumlarıyla da ilgilenmeye çalışacaklarına tanık oldular).
3. Kendi kendini pekiştirme: Öğrenciler hayatlarını yönetmeyi, kendi hedeflerini belirlemeyi ve kendi kendilerini pekiştirmeyi öğrenmelidir, çünkü yetişkin hayatında ödüller belirsizdir.

MAP - Motivate. Act. Promote - n. 2020-1-ES01-KA204-081780